ముక్తధాత్రి

మాదిరాజు రంగారావు

ప్రచురణ
నవోదయ సమితి
హైదరాబాదు.

స్వేచ్ఛా కవిత్వం

ముక్తధాత్రి

ఆచార్య మాదిరాజు రంగారావు

SWECCHAA KAVITHVAM

MUKTADHATRI

Prof. Maadiraju Ranga Rao

© Dr. M. Santhosh Kumar

Rasadhuni Sahithi Parishath, Hyderabad - 28

ప్రథమ ముద్రణ: మే, 1972

For Copies:
Rasadhuni
2-5-79 Nakkalgutta
Hanumakonda, Warangal.

Sahithi Bandhu Brindham
5-714 Lashkar Bazar
Hanumakonda, Warangal.
Printed at:

Vijaya Press, Warangal.

పునర్ముద్రణ: జనవరి 2026

అనుపమ ప్రింటర్స్

శాంతినగర్, హైదరాబాద్

ఫోన్ : 040-23391364

ముక్తధాత్రి

అనల తోరణం	1
జ్వాలా తరంగాలు	9
విలయ చక్రం	22
విజయ వరం	34

అనల తోరణం

ఈ
గాలిలో అణువణువులో
అమర్ బంగ్లా స్వరారకం.
ఈ
భూమిలో అణువణువునా
సోనార్ బంగ్లా శక్తినాదం.

శరీరంలో ప్రవహించే
రక్తధునీ తతులవలె
మహా నదులు, ఉపనదులూ
అయినా ప్రజ దరిద్ర శప్తం.

స్వేచ్ఛా వాయువులను
గదిలో బంధింపగోరే
స్వాతంత్ర్యాకాంక్షలను
చీకటిలో దాచగోరే
ఎవరు వీరు?
విషకీలా కాలాహులు

సమరభావ రూషితులూ
ఏక దేశ సోదరులా?

కాలాహి విహారంలో
కుటిల నీతి కరాళ గతికి
ప్రాణా లరచేతుల్లో
బంధించి భయంతో
పరుగెత్తే వారెవ్వరు?
పరిశుష్కిత రూపులు?
కాదు కాదు అన్నార్తులు
మరెవరీ శోక మూర్తులు?
కాదు కాదు పంగ్వంధులు
అంత కంటే భిక్షువులూ.

ధన మానం కొల్లబోయి
మిగిలి ఒకే ఒక ప్రాణం
ఎగిరి ఎగిరి పోయే పక్షులు
సీమ దాటి ఆకులవలె.
వేలవేల సూర్యులు వెలిగి
ఆకసాన ఆరినట్లు
కోటికోటి చంద్రులు వెలిగి
ఒక్కమారు మాసినట్లు
మానవ మహా శోకం
పిండు కట్టిన స్థలం.

అబ్దాల నుండి వచ్చే
సంస్కారం భగ్నమై
నియంతృత్వ భావనతో
జ్వలించే శ్మశానంలో
పోరాడే వెలుగులతో
పాలువోక తారాడేను
భగ్న భావ లసిత క్షణం.

ఈ శ్మశాన వాటికలో
చూచేమా పచ్చదనం?
అవు నీ మంటలే చివరకు
ఇచ్చేను మహోత్సాహం!

దురూహ ననుసరించి సాగే
దుష్క్రియా పర్యవసానం
ఏ భుజపీఠం వహిస్తుంది?
ఏ ఋజులోకం బింబిస్తుంది?

ఉదయ కాలపు నీడలు
సాయం వేళల నీడలు
ఎదురెదురై క్రమ్మికొని
నిల్చాయి పందిరి వలె.

గుట్టకొకడు, పుట్టకొకడు
ప్రజా ప్రతినిధులూ,

సాధారణ ప్రజలూ,
కిటికీ నుండి తొంగి చూచి
వెలుగు వెనక్కి పోతూంది
నాల్క పై మాయమై ఊహలు,
ఎదలో ఎగసేను వేదనతో.

గాలి చదువుతూంది గొంతెత్తి
ప్రతి నదీ ఘోషిస్తూంది వింతగా
జరిగే విషాద ఘటనలు,
అంతా చరిత్రలోని భాగమే.

ఎవరికీ అర్థం కానట్లు
అంతా భద్రమే నంటారు.

విలపిసూందీ ఖండం
విరచుక పడిన సముద్రం.
ఇది ఒక నాటిది కాదు
అంతమెరిగే దెపుడో?

నక్కలూ, సింహాలూ, పులులూ
వచ్చి చేరాయి జనపదాల్లోకి
అనుమానం కాదు, నిశ్చయంగానే
తరుముతున్నాయి ప్రజల నడవుల్లోకి.

చెట్లూ, కొండలూ సైతం
కుటిల భూకుటులయ్యాయి.
ఇది కాదు మానవులేలే రాజ్యం.
ఇక్కడ సమాధి పొందింది సంస్కారం.

ప్రతి నిముషం ఇక్కడ
చీకటిలో తిరిగే అగ్ని గోళం.
ధ్వని – నిశ్శబ్దం ––
ధ్వని ననుసరించి సూటిగా పొగ.

వత్తి కాదు
ఆరిపోవడానికి ప్రాణం.
అందునా బ్రతుకు పై
ఎన్నో ఆశలతో.

హిమ శిలవలె బిగిసింది రాత్రి
కత్తులవలె నిలచాయి ఊహలు.
వీరి బ్రతుకు పరమార్థమంతా
యుద్ధమే నన్నట్లుండీ తీరుచూస్తే.

సాధారణ మాన వుడతడు
వెనుక మహా జన సందోహం.
చూపులు ప్రసరిస్తున్నాయి
దిక్కులలోకి బాకులవలె

నిశ్శబ్దం వ్రాలింది బరువుగా
నిశ్చలంగా నిలచించెదురుగా.

నిశ్శబ్దం తెగిపోతూంది
ఎక్కడికక్కడే స్లైస్ లుగా--

బూట్ల చప్పుడుకూ
బులెట్ల ధ్వనులకూ.

వక్షలరుస్తున్నాయి
ఏదో పసిగట్టినట్లు.

కదలిక లేదు
ప్రాణ ముంది.
ఊహ లేదు
మతి ఉంది.

అందరూ రాళ్ళేనా?
కాకపోతే యంత్రాలా?
శరీరమూ రాయే!
ఊహో రాయే!

ఏ అనుభూతీ ఉన్నట్లు లేదు
ఒక్క రాక్షసం తప్ప సైనికులకు,

మెరపులు!పిడుగులు!
మొగిళ్ళు ఎక్కడ?
లేదు మొగిలు.
ఉన్నది మృగతృష్ణ.

చెట్లపై నిలకడ ఎరుగని
పక్షులరుస్తూనే ఉన్నవి.
ఉలుక లేదు పలుక లేదు
ఆతడు
ప్రక్కకు తిరిగాడు.
రాలాయి కన్నీటి చుక్కలు
రాళ్ళు స్పందించాయి అగ్నికి
భూమి లావా అయింది.
రోదసి అరుణిమ వహించింది.

ఆతడెవరు?
విప్లవ మూర్తి
నెత్రు మడుగులో
విరిసిన అగ్నిపద్మం.

❖ ❖ ❖

నరరూప విశేషాలు
వెంటాడేను మనుషులను.

రక్షోభావ కృత్యాలు
భయ పెట్టేను మనసులను.

ఎపుడో ఒకనాడు కావలసింది
అయిందిప్పటికపుడే మొదలు.
ఒక మహోమతం పేరిట
పీడ కలల పరంపరతో.

నిదుర పోతున్నారంతా
రాత్రి సరస్సులో చుక్కలవలె
మ్రోగింది మెషిన్ గన్
ప్రశాంత పద్మ పత్రాలపై.

బరువుగా కదలే క్షణం
అందుకుం దొక్కమారు వేగం.
వచ్చాడు ముజీబ్ బయటికి.
ఊయెలలూగాయి కళ్ళ ముందు
సైనికులతో రైఫిళ్ళూ – మెషిన్ లూ,
నడచాడు మౌనంగా దీపంవలె.

తుపాను ముందు ఘడియవలె
అంతటా స్తంభించింది వాతావరణం.
కత్తివలె నిలిచిన రాత్రి
నెత్రు చుక్కవలె ఉంది క్షణం,

ఆతని కళ్ళ ముందు కపోతాలు
శ్రేణులు శ్రేణులుగా సాగి
సైనికుల శిరస్త్రాణాలపై
ఆయుధాల చివరలపై
ఆగి ఆగి ఎగసాయి పైకి,

అతడు మారాడు
ఆకుపచ్చవి పిట్టగా.
బంధించారాతని
మసి పూసిన అద్దాల గదిలో.
కన్పించదు బయటి ప్రపంచం
ఆఖరికి నీడై నా పడని ప్రదేశం.

వత్తులు వణకుతున్నాయి
విపరీతపు గాలికి,
ప్రతి క్షణమూ
ముని వేళ్ళపై నిలచి.

రక్తంతో ప్రవహిస్తున్నాయి
నిశ్శబ్దంగా సెలయేళ్ళు
అల్లుకున్నాయి గజిబిజిగా
అబద్ధాల కుతంత్ర్యాలు.
స్వేచ్ఛా భావన అణగేవా?
స్వాతంత్ర్యా నలం ఆరేనా?

పిచ్చెక్కినట్లు వీచే తుపానులో
ఒడ్డు కోసి పొంగి పొరలే నదిలో
పయనించే వేళ నావ
జారిపోయాడు నావికుడు.

చీకిటిలో దీపశిఖ
అడవిలో సరస్సు
దైన్యంలో వసంతం
అతడే వంగనేత,

ప్రాణాలు బిగ్గ పట్టుకొని
సాగేరు ప్రయాణికులు
నాయకుడు తిరిగి వస్తాడనీ
తుపాను శమిస్తుందనీ
ఆశతో అహరహమూ.
దేనికై నా ఉద్ధృతి ఎంత సేపు?
దానికి వ్యతిరిక్తం తప్పదా పైన.

దిక్కులేదుస్తున్నాయి మంచుతో
ప్రజలు ఎదురు చూస్తున్నా రాతనికై.
వినబడుతూనే ఉంది స్వరం
లోన సాగే ప్రబోధ తరంగం.

కనబడుతూంది ముఖబింబం
సాంధ్య వేళ పశ్చిమ వలయం.

ఇంతటి భీభత్సంలోనూ
భవిష్యత్తు రేఖా శిల్పమై.

వాచాపారావతాలు
ఎగసే నందుకో నాతవి.
ఊహా జలధరాలు తరలేను చుట్టుకోనాతని.

నిలచింది
అతని పేరు బి విప్లవం.
వెలసింది
ఆతని ఊరు బి స్వాతంత్ర్యం.

జ్వాలా తరంగాలు

మేల్కొన్నది తూర్పు
గుహనుండి సింహం వలె.
బోర్లపడిన చీకటి
తలయెత్త జూస్తూంది.

రాత్రిగన్న పీడ కలలు
వరుసగా కళ్ళ ముందు
నిలచేను ఆశ్చర్యంగా.

చిమ్ముతున్నాయి పూలు
వనమంతా జ్వాలలు.
ఈదుతున్నాయి ఊహలు
నదిలో పక్షుల వలె.

ఒంటరిగా ఉన్న ప్రజల
చుట్టూ క్రమ్మింది చీకటి.
మరచారు బ్రతుకులో
సుఖమూ ఉత్సాహం కోపం.
జ్ఞాపకమున్నది ఒక్కటే
ఏలా గడచేనీ రోజన్నదే.
ఒక రోజు కోసం
ఆగదు మరో రోజు.

మొగాలు దాచుకున్నాయి పిట్టలు
వగతో ఆకుల్లో కొమ్మల్లో.
మొగిలు కోసం నింగిలో
వేచి ఉన్నాయి చాతకాలు.

ఎడారి ఎదలతో
తిరిగేరిట ప్రజలు.
గోడల మధ్య నీడలవలె
నివసించేరు భయాత్ములై.

ఏడ్చి ఏడ్చి వీరి కళ్ళు
మొద్దుబారి శిలలై నాయి.
జారవిపుడు నీటి చుక్కలు
చెరగేను నిప్పు రవ్వలు!
అగ్ని పర్వత శృంగాలై
నగ్న దిశా శిశిర వీధి.

2

ఉదయం లేచి చూస్తే
మంచు, చాటున అగ్ని శిఖలు.
మంచు కరగేనని సంతోషమా?
దగ్ధమయ్యేను పచ్చదనమూ?

ఒక్కొక చోట కొండలే కొండలు

ఒక్కొక చోట నదులే నదులు.
పైన పిట్ట ఆడదం లేదు
క్రింద మనిషి పొడ కన్పించదు.

గడచాయి ఇరవై నాలుగు సంవత్సరాలు
కరపూ కాటకం కన్నా హీనంగా
మతం రాజ్యానికి పరమమంటూ
గతం జీవితానికి భాగ్యమంటూ.

ఈ ఖండం చరిత్ర పుటలు
త్రిప్పి చూసే ఏముంది?
అంతా బ్లాంక్,హాలో.
అక్కడక్కడా పొసగని మాటలు
కొట్టి వేసిన ఎరుపు గీతలు.

ఈ వలయం పాలించే
నియంత కెంత తృప్తి?
అంతటా శాంతి, శాంతి
సమాధిలో ఉండే రీతి!
కళ్ళు మూసుకుంటే

అగిపోదు జ్వాలా చలనం.
పిచ్చివాని చూపుల్లో
అందాలు వర్ణించే వారుంటే

వ్యర్థమైన వ్యవహారంలో
రాజనీతి లెక్కించే వారుంటే
ఆడకేం, సాగకేం ఆట,
ఈ సైనిక నియంతృత్వం!

వాస్తవికతకు అట్టడుగున
ఆదర్శాలకు దూరంగా
సమాధుల్లో సంచరించే
ఆత్మలు గల సైనికులు.
నవ్వులోను కోపంలోనూ
ఒకే భావమహంకారం
తాండవించే ప్రవర్తనతో,
కొమ్ములతో, గిట్టలతో
నేల చిమ్మి నింగి పొంగి
బరి తెగిన అహంయువులు.

నిరాయుధులు నిస్సహాయులపై
కాళ రాత్రివలె విరచుకపడే
వీరిలో వెలుగు మొలకలు
క్షణమైనా మొలకెత్తేనా?

మోకాళ్ళపై వంగి
దేవుని ప్రార్థించే
ముహూర్తం రానుందా?
ఆశ్చర్యంగా తప్పక.

ఎంత మొద్దు కదలనిదైనా
అంతం లేనిది కాదు కాలం.

అహం మంది ఎగసి
నిలచింది కొండ వలె
కొండపై పూలతీవెలే, వచ్చేనా?
చుక్కలంటే ఆశలే, మెరసేనా?

ఏ గుట్టల చాటునో
దాగేను పిట్టలు.
ఆ గాలి తరగలలో
ఒదిగేను స్వరం.

కలల దారులలో
విరిగిన బొమ్మల వరుసలు.
మనసు వీధులలో
మలగిన వివేక శిఖలు.

నియంతృత్వ వ్యూహంలో
భగ్నమైన జీవిత స్వప్నం.
నదీ తరంగాలలో
సుడులుగా ధ్వనించే విషాదం.

తెలుసు నందరి అంతరాత్మకూ
ఈ స్వప్నం అబద్ధమనీ.
అయినా అటే అందరి చూపూ.
ఇదీ బ్రతుకులోని భాగమేగా.

సాయంతో ఆధ్యాయం ముగియదు.
ఉదయంతో అధ్యాయం మొదలవదు.
జీవన సమర మహా గ్రంథంలో
దేశ చరిత్ర పరివర్తన దశలో.

రక్షస్స్వభావం స్ఫులింగమై
శాంతి ముఖం జేవురించింది.
అవతరించింది విప్లవ రూపం
ధరించి ఉదయాగ్ని కిరీటం.

3

అలజడి హఠాత్తుగా
పిడుగులు దొరలినట్లు.

శూన్య గృహ ప్రాంగణంలో
నిల్వునా నీరై నిల్చున్నది తన కొడుకే.
కనులకెదురుగా భర్త
వెనుకకు విరిచి కట్టిన రెక్కలతో.

బంధువుల గత స్మృతులు
తడుతూన్నవి ఎదతలుపులు.

ఏదో వికృత శబ్దం
అనుసరించి విలాపం.
అంతలో నిశ్శబ్దం సెలయేరు వలె.
నిశ్శబ్దాన్ని ఆవహించి,
జ్వాలా సంగీతం!'ఏమది'
సమాధానంగా ఎగిరింది
మూల నుండి మూలకు గబ్బిలం.

చీకటి క్షణం విరబూసింది
చిత్రంగా లేదూ! పట్టపగలు!
ఆమె కళ్ళు మూతలు పడ్డాయి.
కాలం ఆగి, మంచు శిల ఐంది.

❖ ❖ ❖

ఇక్కడి బరువూ గాథా
చిత్రింపజాలదు, ఇంద్ర ధనస్సు.
ఇప్పటి అవమానం, అన్యాయం
నింపజాలదు, ఆకాశం.

ఈ తోటలో గాలి
సుళ్ళు తిరిగి వినిపించేది

పూల పాటలు, కాదు
చావు మాటలు.

తమశ్చక్రాలు బింబించే
ఈ క్షిణాల సంపుటిలో

మానవుని భవిష్యత్తును
పరీక్షకు నిలిపింది చరిత్ర.

శతాబ్దాల వంస్కృతి
రగిలి భగ్గ మంటున్నది.
మంటల నుండి సంగీతం
చీలుస్తున్నది మనసును,
సనసన్నగా నిశ్శబ్దంగా.

నిదుర పాలించే జగతులో
నిశ్శబ్దం శాసించే వేళలో
అభద్రకరంగా వినిపించే
జ్వాలానిల తరంగాలకు
ధగధగలాడింది శరీరం
విలవిలలాడింది ప్రాణం.

వీస్తున్నవి గాలులు
మంటగా కసిగా

సూటిగా మెలికలుగా
మోస్తూ భయంకర వార్తలు!

అడుగు పక్షిని,
తపతప రెక్కలారుస్తూ
పోతుంది.
అడుగు నదిని,
బిలబిల అలలు విదలిస్తూ
పోతుంది.

అడక్కు మనిషిని.
మరచి నిలచినవాడు
మోడై, శిలయై
మతిపోయి గతిలేక.

4

మంచిని చుట్టి చెడు,
చెడునంటి మంచి
వలయాలుగా పొరలుగా.

వలయాలు దాటుతూ
పొరలొలుచుకుంటూ
విడదీయరాని బ్రతుకులో
అనుగమించేరు ప్రజలు

మేఘం మంచిదే
పిడుగు చెడ్డదా ?
వర్గం మంచిదే
వరద చెడా?

ఆచరణలోనే తెలిపేది
దాని పర్యవసానం.
కూర్చొని ఆలోచిస్తే
బయట పడదు సత్యం!

చచ్చేరు చంపేరు
మంటలై ఎవరి కొరకు?
రాసులుగా పుర్రెలు! ఎముకలు!
వాకలుగా నెత్రూ, కన్నీరూ

పానుషాపువాడి నుండి
పాతాలు చెప్పేవాడిదాకా.
అంతా ద్రోహులే ద్రోహులు!
శిశువు నుండి వృద్ధు వరకూ.

పేక ముక్కలు కలిపి
పిచ్చిగా వెదజల్లినట్లుంది
ఎవరీ రాజ్యాధినేత
ఎవరీ ప్రజా వ్యవహర్త!

మెషిన్ గన్ ధ్వనులలో
సంగీతం వినిపించేను
పద ఘట్టన ధ్వనులతో
మృదంగం మ్రోగించేను.

బాంబుల వర్షంతో
శాంతిని పండించేనా?
అహంబలం దాహంతో
మానవ రక్షించేనా?

ఎవరి ప్రపంచం వారికి ప్రియం
ఎవరి ఊహ వారికి సత్యం,

సమరస భావంతో జాతులు
మనవలసిన తరుణంలో
పైశాచిక కృత్యాలూ
మారణ హోమాగ్నులూ!

సంఘర్షణ – ఈ సమయం
నియంతృత్వ గతికీ
ప్రజాస్వామ్య రీతికీ.
గాఢమైన అనుభవ ఘట్టనలో
అవతరిస్తూ0టీ నేలపై
శక్తిగల నవ సమాజం
అసురక్తి గల హృదయంతో.

యువకుడు నిల్చున్నాడు
కళ్ళప్పగించి చూస్తూ
తండ్రిని బయటికి లాగి
సైనికులు కాల్చి వేయడం.

జేవురించిందతని ముఖం
రాలాయి కళ్ళ నుండి రవ్వలు.
కళ్ళుమూసా డొక్క రెప్పపాటు
మెరసింది ఊహ చీకటిలో.
పరుగు తీసాడొకే ఊపున
అడవుల్లోకి, కొండల్లోకి.

కనబడేనా? తిరిగి
జయ గభీర నినాదంతో
పితౄణం తీర్చుకో
మృత్యు వాహినీ తరంగమై.

అద్దంలో ప్రతిబింబిస్తోంది
హంతకుని ముఖం.
రాయి విసరితేనో
అద్దం ముక్కలౌతుంది.
ఇది చేతికందని స్థితి!
త్రాడు కదిపితే ఉరి!

ఉండాలి శక్తి సఖశిఖ పర్యంతం
కోరాలి శాంతి లిప్త లిప్త అనిశం.
స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యంకై ఉత్సాహ ప్రకటనం
ఉన్నదే ఉజ్వల గుణ చరితలో!

ఆళ ఆహృతం శాంతి
ఉన్నవి కవి హృదయంలోనే.
విరాశ చాపు యుద్ధం
ఉన్న వీ ప్రజ బ్రతుకులో.

గాలి స్తంభించిందెక్కడి దక్కడే
పిచ్చివాన కురిసేనా? నింగి.
చూడవలసి ఉంది వేచి
గ్రీష్మం వాలకం చూస్తే!

5
భవిష్యత్తు ఆగమ్యగోచరం
వర్తమానం చెప్పరాని కల్లోలం.

నదీ జల సమార్ద్రమైనా
ఈ భూమి మండుతోంది.
ఎక్కడ చూచినా ప్రశ్నలే?
ఎవరిది? ఎందుకీ మారణవ్యూహం?

కిటికీ తలుపు తెరిస్తే భయం
ఎప్పుడు బులెట్ దూసుకపోతుందో?
బయట కదుగువేస్తే అనుమానం
ఎవడు కళ్ళు మూసి తరలించేనో ?

దేవుడేమైనాడో తెలీదు.
రాత్రి కాదు పట్టపగలూ
ఒగిపోయే శరీరాలు
విలువునా కాలే నివాసాలు.

జాతిని సంరక్షించే పేరిట
జరిగే ఘోర కృత్యాల్లో
మిగిలింది జనం పైబడి
విరచుక తినడమొక్కటే.

శవాలు – ప్రక్కనే రాబందులు
సైనికుల 'మార్చ్" ఘనశబ్దం.

నరులు కాదు వానరులు!
సైవికులు కాదు వానరులు!
ఉన్నది నాల్క మాట్లాడడానికి.
ఉన్నది వాక్కు ఊహ చెప్పడానికి.

అపుడపుడూ చూస్తూనే ఉంటాం
పురాణేతిహాసాల్లోనూ విన్నాం.

ఇవి చెట్లపై ఉండేవనీ
ఇవి ఆడవుల్లో తిరిగేవనీ.
వెక్కిరింపు చేష్టలతో
కక్కసింపు మాటలతో.

వచ్చింది గ్రీష్మం
ఎండిన ఆకులతో,
అయ్యా! ఈ వానర నృత్యం
అహో! ఈ కాలం వసంతం!

గడ్డకట్టిన సమయ శిఖరంపై
కూర్చున్నవి వానరగణాలు.
ఒక మాటకూ, ఒక పాటకూ
అదలింపుకూ బెదరింపుకూ
కదలిపోయే రకం కాదు.

మెడపట్టుక వ్రేలాడేను
ఎద పగిల్చి మూచూచేను
నదిలో నెత్తురు తరగపై.

అహం క్రియా రేఖలతో
వానర గణ సంచారంతో
చూస్తేగాని నమ్మశక్యంగాని
చిత్రపటం వలె ఉంది స్థితి.

తమశ్చక్రవలయం వలె
క్రమ్మింది చమూ సమూహం.
నిప్పులు చిమ్మే ధ్వనులు!
రక్తం చిలికే చిత్రాలు!

అగ్నిలో వేగి వేగి ఎద
శీతల సమీర వాక్కుకై
చీకటిలో తడబడుతూ
చేయి చాచి ఊతకై
ప్రతి క్షణమెవరో ఆప్తునికై
కళ్ళు వేచి కాయలు కాచి,
శబ్దానికై సమాధానం
ప్రతి ధ్వని వింటూ
గడ పేరు విషలిప్తలు
ప్రజలిక్కడ శస్త్రలు!

గుట్టల చాటుగా
చెట్ల చాటుగా
స్త్రీలూ పిల్లలూ పురుషులు
మోయలేని భారంతో
వంగి క్రుంగి మూకలుగా
అరచేతిలో ప్రాణాలతో
బయటపడితే చాలునన్న
భయభ్రమణ మెటు చూచినా.

ఎవరు వినేరు వీరి కథ
చెట్టూ గుట్టా తప్ప
బూది కప్పి నిప్పు ఉంది
శూన్యమైన ముఖాలు విండి.

అందరి పెదవులపై నిశ్శబ్దం
అయినా మనసులో ఆశ.
ఎవరో త్వరలో వచ్చేరనీ
ఈ బ్రతుకును ఉద్ధరించేరనీ.

సూర్యకిరణ గ్రామానికి
చంద్రుడు ప్రకాశించినట్లు
వస్తుందీ ఖండానికి భవిష్యత్తు
శుక్లపక్ష విభాసురంగా.

కోట్లాది శోకార్తుల
ఊహకు కల్పనగా
ఆశకు ప్రతిబింబంగా
విప్లవ నవ తేజంతో
తరలింది ముక్తివాహిని
నటదగ్ని తరంగధుని.

విలయ చక్రం

భారత జలధి గతిలో
ఏకమై బంగ్లా ముక్తివాహిని
వరంవరగా విరచుక పడింది
పాక్ సేనపై విలయోద్గతి.

నెత్రు కలపిన మంచు సోనలు
ప్రవహిస్తున్నాయి నేలపై ప్రాకి.
గంగా యమునా పద్మా
బ్రహ్మపుత్ర జలాలలోకి.

రాత్రీ పగలూ భేదం లేకుండా
గ్రీష్మం నుండి మొదలై
శిశిరం వరకూ సాగిన
అగ్నిశిఖా విలసనానికి
కమరిన ప్రాణం స్పందిస్తూనే ఉన్నది
ఇంకా కొన ఊపిరితో.

యుద్ధచ్ఛాయ క్రమ్మి వాతావరణం,
పీడ కలవలలో చిక్కిన
ఒంటరి మనస్సువలె ఉంది.

గ్రీష్మంలో సాయం వీచే
చెంప పెట్టు వడగాలుల వలె

ప్రజల మనసులు వాయిస్తున్నవి
నియంతల సిగ్గుమాలిన చేతలు.

దప్పికగొని ఉంది భూమి
జలధారకు మొగం వాచి.
రక్తధార చిలుకుతుంది
మొగాన విదలించి కాలం.

తాండవిస్తోంది కాలం ప్రచండంగా
జ్వాలా హస్తాలు చాచి
ధూమ శిఖలు విరిసి,
భగవంతుడు చాచిన
హస్తచ్ఛాయా రూపాలు
మిగిలిన మానవతా సంకేతాలు
దగ్ధంచేసే ఈహలతో,
తెలీదు పాపం: రానున్న పరివర్తనం.

రాత్రి తరువాత రాత్రి
పోతూంది ఏకాంతంలోకి.
బతుకు వెంట బతుకు
కలుస్తూంది ధూళికణాల్లో.

అందరికీ తెలిసిన రహస్యం
జనహత్యా పైశాచికం,
శాంతి భద్రతల పేరిట
దాచడానికి సకల యత్నం.

పిడికిట దాగిన రహస్యంతో
ముఖాన వెలిగే వత్తులతో
కదలేరు ప్రజలు నక్కి నక్కి,
ఏమైనా ఆగనిదీ జీవవ వ్యాపారం!

ఎంతటి గ్రీష్మంలోనూ
చావదు వటవృక్షం.
ఎంతటి ఇసుకలోనూ
ఇంకిపోదు జీవనది.

నిశ్శబ్దం చల్లగా వ్రాలిపోతూంది
ఎంతగానో అలసింది హృదయం.

కిరాతకం నృత్యం చేస్తూంది
ఆటవికయుగ రంగంపై,

బాంబులు అరుస్తున్నాయి
రే ఫిళ్ళు మాట్లాడుతున్నాయి
టాంకులు ఉద్ఘోషిస్తున్నాయి
విమానాలు ఆలాపిస్తున్నాయి.
మధ్య మధ్య శబ్ద విరామం

నిశ్శబ్దంలో వికృతహాసం.
నీడలవలె పడిఉన్నాయి శరీరాలు
ఎక్కడబడితే అక్కడ భయంకరంగా,

బట్టబయలు చేస్తూ మృత్యు రహస్యం,
శ్మశానానికి చేర్చే ప్రసక్తి లేకుండా.

చెట్టుకి ఇంటికీ మనిషికీ మధ్య
కదలే మంటల పొగల తెరలు!

ఆకులు కప్పుతున్నాయి ముఖాల
మట్టిలో కూరి మాసిపోవలసిందే!
మంచువలె గడ్డ కట్టింది సమయం
ఇది కరిగితే తప్ప లేదు జీవనం.

బంధువులూ మిత్రులూ కాల్చబడి
పోయిన వారు పోగా పొలిమేరలు దాటి,
మిగిలింది ధగధగలాడే నిప్పు
సైనికుల కళ్ళు భగభగ మండించేది.

సముద్రమై పొంగుతూంది యుద్ధం
భ్రమిస్తుంది జాతి జీవిత నౌక.
ఈ క్షణాల్లో ప్రతి వ్యక్తీ కర్ణధారి
భవిష్య ఫలానికి క్రియాసం కేతం.

వచనంవలె సాగే కాల రూపం
ఎపుడో అందుకుంది కవితా జై తన్యం.

ఇనుప పంజరం నుండి
విముక్తికి యత్నిస్తున్నవి
స్వర్ణ హంసలు!
స్వేచ్ఛా తరంగాలలో
విహరించే మృదూహలతో.
శరీరాలున్నా లేనట్లే
ఆత్మలున్నవి మేల్కొనే.

ఏ దిక్కులు వినేను ఏడ్పులు?
ఏ నక్షత్రం కనేను చూపులు?

2

రాకెట్ల ధ్వనికి నిశ్శబ్దం
విలువునా బ్రద్దలౌతూంది.
వెలగు పోరాడుతోంది
మనసులోని వివిధ వర్ణాలతో.

తలపులులేని జైల్లో
పిచ్చివాళ్ళవలె హంతకులు.
పాలకుల మనస్సులలో
ఈదరాని సముద్రాలు.

ఒకదాని నొకటి హత్తుకొని
క్షితిజంలో వరుసగా
లేచినవి పొగ ఆర్చీలు.

చలికాలపు నీడలు
నేలపై కదలుతూన్నవి
వెచ్చదనానికి సంతోషిస్తూ,
సైనికుల సంచలనంతో
యుద్ధ దాహక వలయంలో.

ఆదే నాటకంలో నాయకునిపై
విరచుక పడింది ప్రమాదం.
చీకటిలోనూ ఏదో పసికట్టి
గప్ చిప్ గా ఉన్నవి నీడలు.
విపతులో ఏమేమో
కలవరిస్తూంది వాతావరణం.

చివరి దశలో వృత్తివలె
భగభగ మండుతూంది
జేవురించిన ముఖంతోక్షణం.

రాత్రి సమీపిస్తూంటే
చెరువులో చెట్ల నీడవలె
మాసి పోతూంది రోజు.

పౌరులకు హెచ్చరిక--
వినిపిస్తోంది రేడియోలో.

"రాకెట్లు విసరేరు శత్రువులు
బాంబులు కురిపించేరు రాత్రులు
సైరన్ మ్రోగినపుడు
సిద్ధమవండి స్వయం రక్షణకై
వదలండి పిల్లలనూ
వృద్ధులనూ, అవ్వస్థులనూ
వారికై వద్దు ప్రయత్నమూ,

రండి బయటికి నిరాతంకంగా
వ్రాలిపొండి బోరగిల నేలపై
దూది పెట్టుకొని చెవుల్లో
ముఖం కప్పుకొని చేతులతో
లేవకండి మ్రోగే వరకూ
ఆల్ క్లియర్ సైరన్"

స్త్రీల వెచ్చని కౌగిలిలో ఒరిగి
ట్రెన్చ్ స్ లో ఉన్న సైనికులకు
తెలిసిందో లేదో ప్రళయ వార్త?

రాత్రి పార్టీలో ఎంత తిని త్రాగిందీ
నవ్వుతూ చిదుపలు చిద్రుపలుగా
హోస్టులబ్ధత్వం స్మరిస్తూ అదే పనిగా
క్లబ్బులో కబుర్లు చెప్పుకునే ఆఫీసర్లకూ?

గ్రీష్మంలోనూ ఉండకపోవెక్కడో
ఉదయమూ సాయమూ పూలు
ఇంతటి నిరాశా చక్రంలోనూ
ఒకటి రెండు తేజోలతికలూ.

నిదుర కాదు
విదుర వంటి స్థితి.
కల కాదు
కలవలె నీడ

కళ్ళ చివర విషసర్పాలు
బుసలుకొట్టే సై నికులకు
ఎదురుగా ఉన్నదొక టే
మృత్యువు, చకితవ్యూహమై.

సగం నిదురలో
హఠాత్తుగా మేల్కొని నడచేట్లు
పెనుతుపానులో
కొమ్మ చివర పక్షివలె
లైట్లు ఆరిన గదిలో
ఏడ్చి ఏడ్చి స్రుక్కి
వాలిపోయిన స్త్రీ వలె,
చీకటిలో ధాకా!

ఎరిగేనా మెలకువ?
తీసేవా ఊపిరి?
కోరేనా శాంతి?
గండం నుండి బయటపడి

ఇనుప కమ్ముల క్షణాలలో
నిలచింది సమయం,
తాళం వేసి పోయాడెవడో
బయటి పడేట్టు లేదెవరూ?

కలల ఆబద్దాలు బ్రద్దలై
బయటపడి వాస్తవికంగా బంగ్లా
దుఃఖం అస్తమించి రాత్రి గడచి
ప్రొద్దు పొడవాలిసి ఉంది ఆనందం.

నరకంలోనూ లేకపోదెక్కడో అందం
అయినా నరకం నరక మేగా.
రానుందా స్వర్గానికి ప్రతిబింబం?
త్యాగం శ్రమ సాధన ఫలితం.

3

లోన తలుపులు బిగించుకొని
కూర్చున్నవాడు వణకుతున్నాడు.
బ్లాంకెట్ కప్పుకున్నవాడు
ముడుచుక పడుకున్నాడు.

కుంపటి ముందు చేరినవాడు
చలి గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు.

ఏకమై విరిసినవి
జలధి వాహినీ తరంగాలు
ఆకాశం క్రింద భయంకరంగా
తలలెత్తిన జ్వలదగ్ని శిఖలపై.

వీరు శక్తిధురాత్యాగమతులు
కారు గర్వాహంక్రియా గోళాలు.
శాంతి పతాక రెపరెపలాడించే
క్రాంతి పథగమన సూచికలు!

తలచుకొని మానవ దుర్దశ
కళ్ళలో తిరిగేను నీరు
బిందుపు బిందువులో విద్యుత్తు
కలిగిస్తుంది మనస్సుకు చైతన్యం.

చలి వెనక్కు వేసింది అడుగు
ఈ రోజు వచ్చిందెప్పటివలెనే
సూర్యుడు వెలుగుతూనే ఉన్నాడు
వెలుగులో యుద్ధ చిత్ర పరంపరతో.

కళ్ళు తెరిస్తే చూపులో మంటలు
నోరు తెరిస్తే పలుకులో మంటలు,

నెత్తురులో తలలెత్తి అలలవలె
చెంగు చెంగున దూకించే మంటలు.

ఎక్కడ చూచినా ఎరుపే
పగలూ రాత్రీ కళ్ళలో
సంజవలె మంటలు
మంటల ఎరుపులు!

ఇప్పటి ప్రతి ఉదయమూ
రక్త భావ సంకలితం.
ఇక్కడి ప్రతి ఉదయమూ
అగ్ని గోళ సంభమితం.

ఎరుపు విరిగి దిక్కుల్లో
తెలుపు వచ్చి ఆశల్లో
పొందవలసి ఉంది
మనస్సు ప్రసన్నవి తెలివినీ.

రాక్షసి బొగ్గు ఎదలతో
ఎదురుగా గుట్టలవలె సైనికులు,

విప్పురవ్వ పడితే
ప్రళయోద్ధతి!
నీటి జల్లు కురిస్తే
శరణాగతి !

సముద్రం వేరుచేస్తుంది ఈ ఖండాన్ని
భూమి వేరుచేస్తుంది ఈ ఖండాన్ని
ప్రజల మనసులో ఎదిగి ఊహ
వేరు చేస్తుంది పదను కత్తియై.

మొగిళ్ళు నిండిన ఆకాశం
సిద్ధంగా ఉంది కుంభ వృష్టికి.
కుంభ వృష్టికి ఈ నేల
తట్టుకొని నిల్వ గలదా?

4
పరుగెత్తి పరుగెత్తి
మైదానంలో ఆట బంతివలె
కాలం ఆగింది మౌనంగా.
ఎదురు తిరిగింది కథ
ఊహింపరాని ముగింపుతో.
బెడిసి కొట్టింది ఘోరంగా.

ఈ క్షణం పాదరసకణం
చిక్కదు వ్రేళ్ళకు
చేతిలో ధరించడానికి
కావాలి ఒడుపు.

పోయింది పట్టీ పట్టని మనస్తత్వం
వదలింగి మత్తు దిక్కుల్లో.

పెరిగింది సత్తువ ప్రజల్లో
బెదరింది అనిశ్చిత వాతావరణం.

సముద్ర తీరం
పగిలిన అద్దంవలె ఉంది.
ఢాకా నగరం నుదుటిపై
బొప్పి కట్టింది నెత్తురుబికి.

సముద్రమూ భూమీ చుట్టింది
అనల జ్వాలా వలయం
ఆదృష్టానికి దిగ్బంధం.
కంఠగతమైంది ప్రాణం.

ముఖం బిగించగానే సరికాదు
తల వేడెక్కగానే తీరిపోదు.
శక్తిని మించిన సాహసం
కొని తెచ్చింది విలయచక్రం.

విమానాల్లో నౌకల్లో హుటాహుటిగా
తరలివచ్చిన మృత్యు సూచికలు
చేతులు కడుక్కొని ఏమీ ఎరుగనట్లు
నిల్చేరు బారులుగా సైనికులు.
దారి ఇస్తూ శాంతి సంచారానికి
శిఖర మూడిన పర్వతాఖులు.

ఇపుడీ వీరులంతా శరణ్యులు
బ్రతికి ఉన్న శవ పంక్తులు.

ప్రజలను నీడలవలె పూర్వం
వేటాడిన నర వానరులు.

శరీరాలు చీల్చి ఎముకలు మిగిల్చిన
ఈ సేనలిపుడు శిలాశ్రేణులు,

ఒక నేరం కప్పివేయడానికి
ఎన్ని వ్యూహాల పన్నాగం.
అన్ని అగ్గికొండలకు బదులు
ఎన్ని మంచుకొండలిప్పుడు!

కొమ్మలెండిన చెట్లవలె
చేతులెత్తి నిల్చిన వీరు
శరణు పొందిన ఈ స్థలం,
చరిత్ర తలపై శశికిరీటం!

ఇసుకలో గ్రుచ్చిన కత్తులవలె
నేల పై సైనికుల అడుగులు
జ్ఞాపకం చేస్తున్నాయి భూమిపై,
గత చరిత్రను విశేషలిపిలో.

నవ తేజంతో పొందిన
పునర్జన్మకు సంకేతం
ఈ జాతి జీవితంలో
డిసెంబరు పదహారవ తేదీ.

ఎంతలో గడచినవి విష గడియలు
చైతన్యంతో వికసించింది మనస్సు.

వెచ్చదనం పొందింది హృదయం
పచ్చదనం మెరిసింది ప్రకృతిలో.

నిశ్శబ్దం మ్రోగుతోంది గగనాన
నైశ్చల్యం కదలుతోంది అవనిపై.

మొలకెత్తిన కోరిక చివురించేను
చూపు కొదిగిన మృదు తేజంతో.

ముని వ్రేళ్ళపై నిలచి గాలి
పదధ్రోసుక వస్తోంది. పైకి.
అంతటా సంగీత ధ్వని
అంతటా పరిమళలహరి.

పర్వతపుటెతు నుండి
సముద్రంలో పడి తేలి
సుడిగుండంలో చిక్కి
బయట పడినట్లుంది ప్రజ.

ఉజ్జ్వల స్వరంతో కాలం
పాడుతోంది సంగీతం.
శరీరంలో కణ కణంలో
నర్తిస్తూ స్నేహ వసంతం

విజయ వర్గం

వర్షం కురిసిందా? రాత్రి
హర్షం విరిసిందా? ధాత్రి
ఎన్నాళ్ళకెంత సహనం
సైనికుల సంచలనంలో!

విషాదాన్ని మ్రింగింది ఆనందం
స్వాతంత్ర్యం వహించింది ఆశాచక్రం.
ఎంత బరుపు సహించినా మనసు
శ్రమ అనిపించడమే లేదు ప్రజకు.

చచ్చినవాళ్ళ కపాలాలు
వినిపిస్తున్నాయి సంగీతం.
బ్రతికి ఉన్న వారి ఎదలో
మ్రోగుతూంది సముద్రం.
సంగీత సముద్రంలో
మునిగితేలేను సమయం.

ఇనుప కవాటాలు బద్దలై
ఆట కట్టింది మహా రాక్షసం.
రక చిత్రాలకు బదులు
పూల గ్రుత్తులు వ్రేలాడేనా ?

కిటికీ తలుపులు
విరుగదెరచి ప్రజలు

స్వేచ్ఛా పరిమళ సమీరం
కౌగిట పట్టేరు నిండుగా.
పీల్చేరు ఘ్రాణ తర్పణంగా
మాతృతనూ మృత్స్నా గంధం.

ద్యావా పృథివీ ముఖంలో
ఆనందం పరచుకొంది మైదానం.

సంధ్యాధరాలపై నిండాయ
కోటి ఇంద్రధనూ చిత్రాలు.

వర్షపు చినుకులు! పూలజల్లు!
ఆనంద బాష్పాలు! జయోత్సాహం!
ఉదయ శిఖరంపై సూర్యుడు సాక్షిగా
గగన హృదయాన స్వాతంత్ర్య పతాక.

స్వప్నం విజమైన క్షణం
సై నికుల లొంగుబాటు.
నిజం స్వప్నమైన క్షణం
స్వాతంత్ర్య మహానుభూతి.

నవ్వులో కరగుతున్నవి
 మంచు సోనలు.
కళ్ళలో తిరుగుతూన్నవి
 సుందర చిత్రాలు.

అవతరించనుంది
ప్రభాత సరస్సులో
శుభోదర్క పద్మం.
శ్మశానంలో ఉద్యానం.

ఎటు చూచినా ఈ అమృత వేళ
జలధి వాహినీ తరంగ హేల!
ఉన్నంత వరకూ మతిలో రక్త చిత్రం
వీడదు వాడదు ఈ మైత్రీ స్తబకం.

ఎగురుతూన్నవి హంసలు
కళ్ళలో వెలుగుటీరికలతో.
కాలం కదలుతోంది
గగనాన చంద్రునివలె,

ఊహలు వరించేను వెలుగులు
ఈహలు వదలేను చీకట్లు.

2
ఎరుపు తెచ్చుకొన్న రెక్కలతో
ఎంత దూరం ఎంత సేపు
ఎగుర గలదు ఈ పక్షి?
కూలింది కుప్పగా క్రింద.

పురా చరిత్ర పరిసమాప్తి
నవ చరిత్ర సమారంభం.
అంతరించి ఒక జాతి వికృత రూపం
అందుకుంది కమనీయాకృతి సత్వరం.

ఈ గడ్డపై నిలచే సృష్టిలో
ఉంటుంది శతశతాబ్దాలుగా
పరాభూత భగ్నదగ్ధ
జనతా వేదనా చిహ్నం.

శరీరం దగ్ధమై
ఎముకల చూర్ణమై
మిగిలింది ఆత్మ
మహా శక్తి సంభరితమై.

రాతి ఇనుప పంజరాల్లో
బంధింపబడిన రంగుల చిలుకలు
ఎగురుతూన్నవి స్వేచ్ఛాకాశాన
విచ్చుకొని కట్టుకథల కట్లు.

అక్కడక్కడా పాములు ఇంకా
దాగి ఉన్నాయి పొదల్లో
ఉండనీ బ్రతుకనీ వాటినీ
వస్తే బయటికి విషానలంతో
ఉన్నదే మృత్యువు వ్రాసి పెట్టి.

లేవు మంటలు;హాహాకారాలు లేవు
ఉంది వెలుగు; ఉన్నవి ఆశలు.

శక్తి ఉంది రక్తి ఉంది.
శిక్షణకూ, రక్షణకూ
రాక్షస ప్రవర్తనకు
సమూలచ్ఛేదకంగా
మానవ సంస్కృతికి
మనోహరాదర్శంగా.

అణగిందవి శత్రుగర్వం
లేదెవరిమీదా కోపం
శాంతి నికేతనమైంది భూమి
తలపెట్టదు ఎవరిపైనా మృత్యు హేల.

వాస్తవం ఎరిగీ ఎరుగనట్లు
కళ్ళుమూసి పాలతాగే పిల్లులూ!
ఎపుడు నిండుతాయి మీ కళ్ళు
మంటలకు బదులు కన్నీళ్ళతో.

హిట్లర్ చనిపోయాడా?
రావణుడు అంత మొందాడా?
ఎపుడు తండ్రీ! ఎక్కడ? చెప్పు?
భౌతికంగానా? ఆదర్శంలో నా?
హిట్లర్ చావలేదు, చావడు
రావణుడు చావలేదు, చావడు.

ఉన్నారు మన నీడ వెనుకనే దాగి
పొంచి పొంచి సమయం కోసం!

మెషిన్ గన్ బాంబులు ఇంకా ఇంకా
మారణాస్త్ర ప్రభల ఊహలతో.
ఆహం బలం మౌర్ఖ్యం
ముస్పిరిగొన్న మనస్తత్వంతో

అందరికన్నా మునుముందుగా
ఆడుగు వేయాలని చరిత్రలో

ఎందుకు బ్రతికి ఉన్నట్లు ప్రజలు?
ఎవరిని ఆడుగవలసిన ప్రశ్న?
దిక్కులనా? దేవుణ్ణా?
కాదు కాదు ప్రజాలనే!

నోట్లో వేసుకొన్నారు పండు
చేదు, విషం -- చస్తారు మ్రింగితే
అవాలి గరళకంఠులు
తరువాత చంద్రకిరీటత్వం!

3
విన్న శూన్యానలోకనంతో
తొంగి తొంగి చూచినవారు
నేడు తిరిగేరు
వసంత పూర్ణనయనాలతో.

ఇన్నాళ్ళుగా దాగిన రహస్యం
పటాపంచలై మెరసింది సత్యం.
ఎటు చూచినా కంటికి శాంతిగా
ఒకే ఒక కాంతి రూపం!

అనల ధూమచ్ఛటలకు బదులు
వెండి తళుకు మంచు, ఉదయం!
మారణాయుధ ధ్వనికి ప్రతిగా
విజయేందిరా హర్ష గీతం!

గతంలో లేచిన ధూళి
అణగింది కరుణాసేచనకు.

మతం పేరిటి మంటలు
అరినవి శాంతి వర్షానికి.

చల్లబడిన శ్మశానంలో
మొలకెత్తేసు రాగసృష్టి
మానవతా కిర్మీర సుందరమై.

ఎక్కడ చూచినా
అద్దంలో ఎలె
కనబడుతోంది నా రూపమే
మానవతా సంస్కృతీ రమణీయమై.

నృత్యం చేస్తోంది వెలుగు
చింపివేసి చీకటి పుటలు.
ఇపుడు తెరచుకొంది
స్వర్ణ ధాత్రీ స్వర్గ ద్వారం

క్రాంతి పథాన నడిచే
మానవ చరిత్ర గతి
దర్పణంలో బింబించే
కాలవలయ ప్రసన్న రూపం!

దేవుడు ఉన్నాడో లేదో గాని
మానవుడు మాత్రం ఇక్కడ
దక్కాడు నలగీ కలగీ
వంస్కృతికి వారసుడుగా.

ఎరుపు
వెలుగు! వెలుగు!
తూర్పు నుండి
ఆకసాన
ఎరుపు – తెలుపు –– పసుపు
అంతటా
వేల పై
మారేను ఆకుపచ్చగా.
మేల్కొంది

సుదీర్ఘమైన రాత్రి
వ్యథారహిత మహోదయమై.

అంతం లేదు, లేదు
కలకూ కోరికకూ.

కల నిజమైంది
కోరిక పండింది.

మానవ బాధారుణ
గాథామయ చరిత్రలో
వికసించిన స్వర్ణ పద్మం
అమర్ సోనార్ వంగదేశం.

ఆనాడు వెలుగై ఎగిరిన పక్షి
ఇదిగో బుజాలపై వ్రాలింది వచ్చి,
అహో! ఇది విప్లవ రూపం
జనతా వజ్ర సంకల్పం.

వంగ పిత షేక్ ముజీబ్
ముక్తధాత్రి బంగ్లా నసీబ్,

ఏవీ ఆ మాటలు
ఎదలో మ్రోగుతూన్నవి.
సింహాలవలె దూకినవి
హంసలవలె ఎగిరేను.

“దీక అమి
రిక్త అమి
దెవర్ కిచునై
ఆచె సిధు
భల బష దిలమ్
సుదు తై”

ఇతర కృతులు
మేల్కొన్న ఆకాశం
యుగసంకేతం
ముక్తకాలు
ఉష ఆగమనం
మానవీయం
వయొలిన్ పై రాగంతో

త్వరలో
పడగెత్తిన ఉదయం:
ఉదయం నుండి తిరిగి ఉదయమయ్యేదాకా
ఇరవై నాలుగు గంటలలో ఒక వ్యక్తి
అనుభవ రేఖలు బింబించే కావ్యం.
అమృత లిప్తలు

-